

Vår dato
2020-05-25

Deres dato

Antall vedlegg

Vår referanse
A03 - S:20/00781-2

Deres referanse

Side
1 av 2

Til
Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Svar på høring NOU 2020:3, Ny lov om universiteter og høyskoler

Det vises til ovennevnte NOU som er sendt på høring. Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) er ikke blant høringsinstansene, men er av Justis- og beredskapsdepartementet bedt om å gi innspill.

Nedenfor følger NSMs betraktninger knyttet til utvalgets forslag:

NSM savner en adressering av sikkerhetsmessige utfordringer i NOUen og i lovforslaget. At dette ikke er adressert er etter vår oppfatning en svakhet ved utredningen.

NOUen understreker viktigheten av kunnskapsdeling og åpenhet om forskning. En bestemmelse om dette er blant annet inntatt i utvalgets lovforslag (§ 2-4). NSM støtter på overordnet nivå denne tilnærmingen, men vil påpeke at det på visse områder er sikkerhetsmessige utfordringer knyttet til dette. Eksempelvis vil forskning innenfor fagområder som kan ha betydning for nasjonal sikkerhet kunne ha behov for å være skjermet. Full åpenhet rundt slik forskning kan gi trusselaktører kompetanse som reduserer Norges sikkerhet og forsvarsevne.

Utvalget peker flere steder i sin utredning på utviklingstrekk som økende internasjonalisering, med blant annet en større andel utenlandske borgere som søker seg til studieplasser og forskningsstillinger i Norge. Videre vises det til OECDs beskrivelse av globale megatrender, blant annet knyttet til at verden står overfor mer sammensatte sikkerhetsutfordringer.

På tross av at disse trendene er omtalt flere steder i NOUen, problematiseres det ikke videre rundt mulige sammenhenger mellom disse forholdene og potensielle negative konsekvenser for stats- og samfunnssikkerheten. Lovforslaget omfatter dermed heller ikke bestemmelser som har til hensikt å motvirke slike negative konsekvenser.

I *Nasjonal trusselvurdering 2020* peker Politiets sikkerhetstjeneste på at forskning og utvikling kan forventes å være et mål for utenlandske etterretningstjenester. Det vises til at flere lands etterretningstjenester har lange tradisjoner med infiltrasjon av forskningsmiljøer. PST påpeker videre at det i enkelte land er nære bånd mellom sivil forskning og militære våpenprogrammer, samt at enkelte land også har lover som pålegger borgerne å bistå landets etterretningstjenester ved behov.

NSM vil understreke behovet for å adressere sikkerhetsperspektivet i det videre lovarbeidet knyttet til oppfølging av NOUen, og at en ny lov inneholder nødvendige reguleringer på dette området. Spesielt gjelder dette tiltak for å håndtere risiko knyttet til eksportkontroll, etterretning og uønsket kunnskaps- og teknologioverføring.

Avslutningsvis vil NSM understreke at det er positivt at det nå er kommet en femte prioritering i *Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2019-2028* «Samfunnssikkerhet og samhörighet i en globalisert verden» som tar inn over seg at samfunnsutviklingen går i retning av et stadig mer komplekst trusselbilde og økende polarisering (jf. kapittel 5.5). Prioriteringen vil være et viktig bidrag til å bedre arbeidet med samfunnssikkerhet i bredt, herunder arbeider med nasjonal sikkerhet.

Roy Hunstok (e.f.)
Avdelingsdirektør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent hos Nasjonal sikkerhetsmyndighet og sendes uten signatur.

Kopi til:

Justis- og beredskapsdepartementet, Postboks 8005 Dep, 0030 OSLO, Norge

Forsvarsdepartementet, Postboks 8126 Dep, 0032 OSLO, Norge